

NAMN ATT MINNAS

ALF ÅBERG

Alf Åberg är vår i ordets alla bemärkelser populäraste historiker.

Han har inte bara lyckats med den svåra konsten att förena vetenskaplighet och läslighet, han har också lyckats med den ändå svårare konsten att förena hög produktivitet och hög standard. Hur mycket han än har skrivit — och han har skrivit nästan ofattbart mycket, ofta tre böcker om året vid sidan av otaliga uppsatser och tidningsartiklar — har han aldrig skrivit något, som inte håller måttet. Han för tanken till Olle Holmbergs berömda recension av en annan skribent: i hans författarskap är det egentligen bara två saker jag beundrar — kvantiteten och kvaliteten. Tack vare Alf Åberg har historia på nytt blivit folkläsnings i vårt land.

Alf Åberg är född i Hälsingborg för drygt femtio år sedan och har genom sin härstamning djupa rötter i Kullabygden, till vars märkliga annaler han gärna återvänder. Han studerade som sig bör i Lund, där han redan tidigt väckte uppmärksamhet i historikerkretsar genom en seminarieuppsats om Dackefejden. År 1943 blev han fil. lic. och hade dessförinnan också hunnit aktivt delta i studentlivet som kurator i Hälsingborgs nation. Efter licentiatexamen anställdes han i Krigsarkivet, men fullföljde samtidigt sin akademiska bana och disputerade år 1947 på en avhandling om "Indelningen av rytteriet i Skåne åren 1658—1700". Från och med år 1950 är han regelbunden medarbetare

i Svenska Dagbladet och från och med 1954 förste arkivarie i Krigsarkivet.

Hans ansvarsfulla och med nit och skicklighet utövade tjänst som arkivarie har som antytts inte hindrat honom från att med beundransvärd flit ägna sig åt ett i bästa mening populärvetenskapligt författarskap. Dess breda register visar mångsidigheten av hans intressen. Han har utgivit böcker om Rutger v. Ascheberg, om snapphanarna, om när Skåne blev svenskt, om Karl XI och om färder i karolinernas spår. Han har återvänt till sin gamle vän Dacke och skrivit en bok om Nils Dacke och landsfäderna. Men han har också behandlat ekonomiskt-historiska ämnen från äldre och nyare tid som i "När byarna sprängdes", "Konsul P. Olsson", "Sydsvenska Kraft AB" och kulturhistoriska som i "Ramlösa", "Skånska slott och deras herrar" m. fl. Man skall emellertid inte föreställa sig att han i sitt författarskap håller sig blott inom Skåne och Sveriges gränser. Han är en vida farande sven och hans starka sympati för små frihetsälskande folk har lett till studieresor som resulterat i böcker om Skottlands, Irlands och Schweiz' historia.

Till allt detta kommer hans rikhaltiga publicistik, främst i Svenska Dagbladet, till vars mest idoga och mest omtyckta kulturmedarbetare han hör. Man återfinner honom på ett stort antal av tidningens avdelningar under strecket; på kultursidan, där han bi-

drar både med allmänna artiklar, recensioner och reportage, i marginalen och i söndagssektionen. När detta skrives har han just publicerat en serie artiklar från en landsända, bebott av ett folkslag som länge fängslat honom på samma sätt som skottar, irländare och schweizare, nämligen baskerna. Men det är betecknande för hans kulturhistoriska kringsyn och räckvidd att han denna gång valt att följa i Ernest Hemingways fotspår, format sina artiklar till en fin och inträngande analys av hur Hemingways tidiga upplevelser av den stora tjurfäktningsfiestan i Pamplona ur olika synpunkter kom att prägla hans författarskap.

Alf Åberg har i hög grad sinne för den pittoreska detaljen, den slående situationsbilden, den kärnfulla formuleringen, den märgfulla anekdoten och den färgstarka personligheten.

Det betyder emellertid inte att han stannar vid ytan och nöjer sig med en klatschig kolorit. Han har nämligen också förmågan att inordna detta omedelbart fängslande stoff i ett större sammanhang, att se det i perspektiv och utnyttja det som underlag för slutsatser av mer allmänt och principiellt intresse. Men det är just hans säkra blick för det fantasieggande, som gör honom till en så populär historiker. Det är förvisso ingen tillfällighet att just han anförtröddes värvet att omredigera viktiga partier av Grimbergs "Svenska folkets underbara öden" och föra dem up to date. Han vårdar, som professor Sten Carlsson uttryckt det, för närvarande mer än någon annan den berättartradition i svensk historieskrivning, som leder sina anor från Fryxell och Grimberg.

Alf Åberg är en god skånsk lokalpatriot, men därför inte en mindre

god svensk patriot. Han hör ingalunda till de skånska separatisternas skara, snarare till storsvenskarnas, om man med detta utmanande ord får beteckna dem, som alltjämt vågar hyssa stolthet över svenskarnas stora gemensamma historiska minnen och vill att de skall leva vidare i folkets medvetande. Härav följer helt naturligt hans konservatism — Alf Åberg hör till de allt färre kulturpersonligheter i detta land som ännu förtjänar att kallas konservativa. Det är en sponstan, odogmatisk men temperamentsfull konservatism, vars främsta riktpunkt är bevarandet av sambandet med det förflutna och försvarandet av vårt ovärderliga historiska och kulturella arv.

Denna Alf Åbergs konservatism har tagit sig åtskilliga praktiska uttryck. Bland annat har han under flera år tillhört redaktionen för denna tidskrift, i vars medarbetarstab han dessbättre alltjämt ingår och är sedan länge sekreterare och sammanhållande kraft i klubben Brunkeberg. Om till hans konservativa praktik också skall räknas att han figurerat på de av Samling för Framsteg tilltänkta listorna vid årets kommunalval är måhända mera tveksamt. Det är i så

fall snarast ett uttryck för just det odogmatiska i hans konservatism och för hans goda vilja att främja en allmän borgerlig samling. Till vad som populärt kallas "översplitrarna" kan han i varje fall under inga förhållanden räknas och all personlig politisk ambition är honom fullständigt främmande.

Överhuvud taget är Alf Åberg lika anspråkslös som han är vänlig och älskvärd. Han hör till de naturligt snälla människorna. Det goda lynnet och det goda hjärtat formligen lyser fram ur hans kerubfysionomi med de röda, runda kinderna, de stora blå ögonen och det lockiga mörka håret. Men man skall inte låta förleda sig till att förväxla hans artiga tillmötesgående med undfallenhet eller mjä-kighet. Alf Åberg är en eldfängd natur med keltiskt påbrå och angräps något som är honom dyrbart, blir han fyr och flamma. Då lågar hans hy, då skjuter ögonen blixtar, då krullar sig håret och han utvecklar en lidelsefull vältalighet, som kan omvända också den klenrognaste. Då förvandlas keruben till en ärkeängel, en konservativ ärkeängel — om nu något annat är tänkbart.

G. U.

det är inte den här
som ökar Er vikt...

SOCKER — EN REN NATURPRODUKT FRÅN SOCKERBOLAGET

BARA 13 KALORIER

En sockerbit innehåller bara 13 kalorier...

EN VUXEN PERSON
FÖRBRUKAR
MELLAN 2.200 OCH
3.500 KALORIER
PER DAG!!!

VAD ÄR KALORIER?

Kalorier är ett mått på energi. Vi förbrukar energi när vi arbetar och när vi vilar. Och de kalorier vi förbrukar ökar inte vår vikt.

Därför, njut av Ert kaffe
och söta med socker
— riktigt socker!

INGENTING KAN
ERSÄTTA
DEN RENA, GODA
SOCKERSMAKEN!!!